

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 10-4-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 673/288001

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από γλοιοσπόριο στην ελαιοπαραγωγή της Κρήτης»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1763/7-11-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Σ. Βαρδάκης** και **Σ. Αραχωβίτης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο παθογόνος μύκητας *Colletotrichum gloeosporioides* (παλαιότερη ονομασία *Gloeosporium olivarum*) είναι υπεύθυνος για την ασθένεια του γλοιοσπορίου της ελιάς, η οποία θεωρείται μία από τις σοβαρότερες και πλέον καταστρεπτικές ασθένειες των καρπών της ελιάς. Εμφανίζεται σε ελαιοκομικές περιοχές της Ελλάδος, στις οποίες επικρατεί υψηλή υγρασία, επιφέροντας μείωση της παραγωγής έως και 100%.

Μέχρι πρόσφατα η ασθένεια εμφανιζόταν κυρίως στη Δυτική Ελλάδα, Εύβοια, Κέρκυρα και Λέσβο, όπου οι περιβαλλοντικές συνθήκες ευνοούν την ανάπτυξη της ασθένειας. Κατά τη φετινή ελαιοκομική περίοδο έχουν υπάρξει ανεπίσημες αναφορές στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής) για προσβολές από τον μύκητα *Gloeosporium olivarum* και στην Περιφέρεια της Κρήτης, λόγω παρατεταμένων υψηλών θερμοκρασιών και επιπέδων υγρασίας κατά τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο.

Επισημαίνεται ότι, η αντιμετώπιση της ασθένειας είναι δυνατή αρκεί να υπάρχει συνεχής επίβλεψη της καλλιέργειας από τους παραγωγούς, καθώς υπάρχουν διαθέσιμα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προστασία της παραγωγής από τον παραπάνω μύκητα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 186 παρ. ΠΒβ30 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α'87), η επισήμανση και η παρακολούθηση της εξέλιξης εκθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και η εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπισή τους ανήκουν στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας.

Εστιάζοντας στην περιοχή της Κρήτης, σημειώνεται ότι η πρώτη επίσημη αναφορά της εν λόγω ασθένειας έγινε από το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών &

Αμπέλου (ΙΕΛΥΑ) του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Το έτος 2018 συλλέχθηκαν δείγματα καρπού ελιάς από την περιοχή Παλαιών Ρουμάτων Χανίων, τα οποία εμφάνιζαν συμπτώματα μωμιοποιημένων καρπών, ενώ το παραγόμενο ελαιόλαδο παρουσίαζε αυξημένη οξύτητα, με αποτέλεσμα την αδυναμία τυποποίησής του ως έξτρα παρθένου. Ακολούθησε εργαστηριακή ανάλυση και απομονώθηκε ο παθογόνος μύκητας της ασθένειας του γλοιοσπορίου. Το ΙΕΛΥΑ, στην προσπάθεια ανάπτυξης της εφαρμοσμένης έρευνας, κατέθεσε πρόταση μελέτης της ασθένειας του γλοιοσπορίου της ελιάς στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, Υπομέτρα 16.1-16.2, με τα ακόλουθα αντικείμενα:

- 1) αποτύπωση της έκτασης του προβλήματος (επιδημιολογική μελέτη),
- 2) παρακολούθηση της πορείας της σε τοπικό επίπεδο και
- 3) κατανόηση του βιολογικού κύκλου ζωής του παθογόνου.

Η πρόταση βρίσκεται στο στάδιο διοικητικού ελέγχου των στοιχείων από την Περιφέρεια Κρήτης και εφόσον εγκριθεί θα επιτραπεί να προσδιοριστούν εγκαίρως τα ακριβή χρονικά σημεία (άνοιξη και φθινόπωρο) επεμβάσεων, αυξάνοντας σημαντικά την αποτελεσματικότητα των μέτρων με ταυτόχρονη μείωση της άσκοπης χρήσης των χημικών μέσων (μυκητοκτόνων).

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει, σύμφωνα με το από 14.11.2019 σχετικό Δελτίο Τύπου, το ενδεχόμενο συγκρότησης επιστημονικής επιτροπής προκειμένου να μελετηθούν θέματα που έχουν να κάνουν, μεταξύ άλλων, με τον μύκητα γλοιοσπόριο.

Όσον αφορά στην αποζημίωση των πληγέντων για ζημιές που προξενούνται στις καλλιέργειες από μυκητολογικές προσβολές, όπως αυτές από τον μύκητα γλοιοσπόριο, σημειώνεται ότι δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α. και συνεπώς δεν αποζημιώνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α..

Επισημαίνεται ωστόσο ότι, εναλλακτικά οι ανωτέρω ζημιές (μύκητες-ασθένειες) δύναται να ενταχθούν σε πρόγραμμα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, όπου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ζημιά να οφείλεται σε θεομηνίες ή δυσμενείς καιρικές συνθήκες, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν, διότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισής τους.

Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να τεκμηριωθεί η σοβαρότητα των ζημιών, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω προσβολές έχουν αποκτήσει επιδημικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να πληγεί μία ευρύτερη περιοχή σε τέτοιο βαθμό ώστε να υπάρχει αντίκτυπο στην οικονομία αυτής.

Για τον σκοπό αυτόν, έχει οριστεί ένα κατώφλι ζημιάς, πέρα από το οποίο θεωρείται ότι η συγκεκριμένη ζημιά μπορεί να ενταχθεί σε καθεστώς ενισχύσεων. Το κατώτατο αυτό όριο έχει καθοριστεί στο 30% των ομοειδών ειδών του νομού-Π.Ε. σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας, τα οποία συλλέγονται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής τον επόμενο χρόνο της συγκομιδής και δίδονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επίσης, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης της προσβολής και στη συγκεκριμένη περίπτωση της προσβολής από γλοιοσπόριο.

Επιπρόσθετα, και σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, θα πρέπει να ισχύουν και τα κάτωθι:

- α) να τεκμηριώνεται επιστημονικά από επιτροπή, η οποία ορίζεται από το ΥΠΑΑΤ, ότι η απώλεια της παραγωγής είναι αποτέλεσμα μίας δυσμενούς καιρικής συνθήκης (απαραίτητη προϋπόθεση για έναρξη της διαδικασίας),
- β) τα επίσημα μετεωρολογικά στοιχεία να επιβεβαιώνουν τον χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών,
- γ) να εγκριθεί η δαπάνη αντιστάθμισης των ζημιών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και

δ) να έχει ακολουθηθεί η σωστή καλλιεργητική τεχνική και να έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η ζημιά και η εξάπλωση της ζημιάς.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το από 22.11.2019 Δελτίο Τύπου, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε πολύωρη σύσκεψη που είχε με τους αντιπεριφερειάρχες της Κρήτης, εξέτασε όλες τις δυνατότητες αποζημίωσης των ελαιοκαλλιεργητών του νησιού και εξέφρασε την πρόθεσή του να πράξει οτιδήποτε είναι δυνατόν ώστε να βρεθούν τρόποι αποζημίωσής τους, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπενθυμίζεται ότι, ο Υπουργός έχει θέσει το θέμα στο ανώτατο επίπεδο στην ΕΕ, εκτός ημερήσιας διάταξης, κατά τη διάρκεια σχετικής τοποθέτησής του στη Σύνοδο των Υπουργών Γεωργίας στις Βρυξέλλες εντός του Νοεμβρίου. Τα ανωτέρω θέματα θα συζητηθούν εκ νέου κατά την επίσκεψη του Υπουργού στην Κρήτη εντός του Δεκεμβρίου, ώστε να έχουν προλάβει οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου αλλά και της Περιφέρειας Κρήτης να συγκεντρώσουν τα στοιχεία από τις ζημιές που υπέστησαν οι ελαιοκαλλιεργητές.

Τέλος αναφέρεται ότι, το σχετικό θέμα συζητήθηκε στη Βουλή την 28^η-11-2019 με αφορμή την αριθμ. 250/25-11-2019 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη και στα Πρακτικά της Βουλής της ίδιας ημέρας υπάρχει η σχετική απάντηση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

Συνημμένα:

Τα από 14 και 22 Νοεμβρίου 2019 Δελτία Τύπου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη
2. Βουλευτή κ. Σ. Αραχωβίτη